

«Щоби довше тривав поетичний душевний неспокій...»

Мені подобаються люди з потужною енергетикою, які ніколи не зупиняються, рухаються вперед, фонтанують ідеями. Серед них – Наталія Бідненко. Зрозуміло, що війна змінила наше життя, мрії, плани. Навіть музи змушені переналаштовуватися: *«Як хочеться писати про любов / І про село в цвітінні абрикосів. / Та рушилась основа всіх основ, / Душа мов зацімліла в безголосі»*. І якщо раніше ми знали Наталію Іванівну як ніжного і чутливого лірика, то тепер цілком виправдано і логічно її поезія зібралася у таку потужну енергетичну силу, яка готова бити і б'є ворога словом: *«Хай же у зброю складаються літери / І захистять від ворожих роїв»*. Але слово поетеси (життя ж триває) – і про вічні речі, які, незважаючи на страшну війну, є і завжди будуть: красу, любов, ніжність, віру, сподівання і розчарування – про увесь спектр людських почуттів.

Ювілейний день народження – ще один привід сказати людині теплі, хороші слова. Найкраще побажання – те, чого вона сама собі бажає. У музи Наталія Бідненко просила, щоб якнайдовше тривав *«Поетичний душевний неспокій»*.

- ***Наталія Іванівна, думаю, у всіх, хто знає Вас, виникає цілком логічне питання: звідки у Вас стільки енергії? Сільській людині нудьгувати ніколи, а Ви знаходите час і на творчість, і на громадську роботу та і у культурному житті Кропивницького і області Ви – постать помітна.***
- Та справа, мабуть, не в енергії, а в моїх лінощах... Так-так, лінощах! Просто я дуже люблю мріяти за чашкою кави або читати захоплюючу книжку. А оскільки це я можу робити тільки з чистою совістю, щоб наді мною не висіла якась невиконана робота, то намагаюся все робити швидко з метою вивільнити час на лінощі. То так і виходить, що встигаю багато чого... А особливо я люблю, коли у мене цейтнот, як, наприклад, зараз: укладання альманаху «Сівач», кілька матеріалів у черзі на редагування, робота в журі премії ім. В.Ф. Лисенка, ще й працюю з редактором над моєю наступною книжкою... Та й весняно-польові роботи ніхто не відміняв – город чекає! О! Тоді в мене відкривається друге дихання, яке дає мені стільки енергії.
- ***З першого питання логічно витікає і друге – скільки годин у добі Наталії Бідненко?***

- Ви знаєте, як у всіх – 24. Може, я трохи по-іншому їх розподіляю... Справа в тім, що вірші до мене приходять переважно в другій половині ночі, ближче до світанку... От таким чином мій час трохи розтягується...
- ***Ваша поезія – суміш ніжності-ліричності з вибуховою енергією. Тож, думається, що у дитинстві Ви були далеко не пай-дівчинкою.***
- Що було, то було... Моя мама, Царство їй Небесне, добряче зі мною помучилась: велосипед, мотоцикл, постійно збиті лікті і коліна; та й на уроках поведінка була не з кращих... Вона змогла вільно видихнути лише тоді, коли я вступила до інституту...
- ***Які предмети були у школі улюбленими? Вчилися із задоволенням чи ні?***
- Фізика і математика. Але оскільки класним керівником у нас була вчителька хімії, то я потрапила на республіканську олімпіаду з цього предмету і зайняла друге місце. Хімію я знала добре, хоча особливо і не любила... Вчилася дуже легко, із задоволенням, не дуже подобалися кілька дисциплін... Думаю, причина була не в самих предметах, а у вчителях. Оскільки у нас сьогодні така щира розмова, то скажу відверто: я абсолютно не знаю географії. Хоча різне ставлення до предметів не завадило мені отримати срібну медаль після закінчення школи. Моя єдина четвірка в атестаті (іронія долі!) – з української літератури: на випускних екзаменах я писала твір на вільну тему, а оскільки я жила в селі, то наші роботи перевіряли в районі. І мій твір визнали недостатньо ідейно витриманим, п'ятірки він не заслуговував...
- ***Можете згадати першу прочитану книгу? І якою є роль книг у Вашому житті?***
- Я ніколи її не забуду. Мені було 5 років, коли бабуся привела мене в бібліотеку. Я вибрала книжку Кіплінга «Винайдення абетки». І знаєте, вона вплинула на все моє життя... Якщо я була «дівчинкою-яка-заслуговує-шльопанців», то виросла з мене «жінка-яка-спершу-ступає-а-потім-думає», тобто я часто щось роблю під впливом саме емоцій, а не за тверезим розрахунком. А взагалі книги для мене – це все! Без читання я не мислю свого існування. І сини успадкували від мене цю любов – у нас досить солідна бібліотека.
- ***Наталіє Іванівно, як Ви обирали фах? Чи вплинув хтось на вибір професії?***
- Я вже згадувала, що зайняла друге місце на республіканській олімпіаді з хімії і отримала право поза конкурсом вступити до Дніпропетровського медінституту. Мені хотілось стати лікарем... Але професію обрали обставини: тяжко захворіла мама, їй зробили складну операцію, після якої потрібен був догляд. На той час наша родина мешкала у Знам'янці, тож ми спинилися на вишах у Кіровограді, яких тоді було лише два: КІСМ та педінститут. Я вступила до КІСМу.
- ***Можете згадати найяскравіші події студентського життя?***
- Знаєте, як з погляду мого сьогоднішнього віку, все було яскравим, незабутнім і прекрасним... Проте, переважно згадується художня самодіяльність, репетиції СТЕМу, прем'єри спектаклів, концерти. Є й один печальний епізод... Пам'ятаєте, серед своїх улюблених предметів я назвала фізику. Так от, здаємо ми сесію, екзамен з фізики. Я вже підготувалася до відповіді, була впевнена у п'ятірці, тож сиділа і чекала своєї черги. А екзамен проходив у фізичній лабораторії, де були спеціальні столи, посередині яких від верху до низу була наче шафка... То я, знудившись від чекання, відкрила ту шафку і випадково перекинула пляшку, яка була погано закоркована... Там виявилась самогонка, та ще й не дуже якісна, бо «аромат» миттєво розплився по всій лабораторії... Звісно, виникло загальне пожвавлення, хто ще не підготувався, під шумок витяг шпаргалки... До мене в цей час підлетів викладач, схопив мою залікову книжку, поставив мені трійку і сказав: «Без права перездачі!». Отак і лишилась та трійка в моєму дипломі...

- ***Наталіє Іванівно, у Вас було розмірене, устатковане життя. І раптом у нього увірвалася поезія. Що стало причиною таких змін?***
- Важко сказати. Поезію я любила, як мені здається, завжди. Бабуся мені, ще зовсім маленькій, читала напам'ять вірші. Далі я почала читати сама. Тривало життя зі своїми радощами й печалю, постійним клопотами: малі діти, хвороби рідних людей, дорослі діти, різні сімейні проблеми... Але час для книги знаходила завжди, багато поезій знала напам'ять. Мабуть, коли вже сини одружилися, внучки підросли, а я працювала викладачем у коледжі – тоді й «дозріла» до власних віршів.
- ***Як рідні поставилися до Вас у новій іпостасі – поетеси? Підтримали? Чи, навпаки, не зрозуміли?***
- Я б сказала: неоднозначно. Навіть коли вийшла моя перша книжка, ніхто в сім'ї про це не знав – я чомусь боялася зізнатися... Зараз все нормально, діти мене розуміють і підтримують, в основному, матеріально, тобто книжки я видаю переважно їхнім коштом.
- ***Хто перший слухач і критик Ваших віршів?***
- До масової інтернетизації це були мої найближчі подруги, а зараз – Фейсбук. Там я отримую і позитивні відгуки, і дружні підказки, і критику.
- ***Що або хто надихає Вас на творчість? І коли Вам найкраще пишеться?***
- Теж досить складно відповісти... Скоріше за все, події реального життя, які трансформуються в поетичні рядки, переважно лірично-любовної тематики. Взагалі найчастіше вірші до мене приходять в другій половині ночі або на світанку. Але буває всяке... Я можу варити борщ, пекти піріжки, сапати город – і раптом приходить вірш, який треба терміново записати, бо інакше піде від мене безповоротно... Тоді все кидаю і записую. А вже потім, у вільний час, я його редакую, правлю, приводжу в такий вигляд, щоб можна було представити читачам...
- ***Існує думка, що найкращий вірш – це ненаписаний вірш. Ви згодні із цим твердженням?***
- Чесно скажу – не знаю. Звісно, хочеться, щоб вірші ставали все кращими, але всі ми під Богом ходимо. Може, Він вирішить, що досить писати – то й не буде взагалі ніяких віршів...
- ***Творчість – це процес взаємозворотний. Письменник не тільки має бути сам задоволений написаним, а й торкнутися струн душі читача. Які, можливо, несподівані або дуже цінні для Вас відгуки на свою поезію Ви чули?***
- Хочеться думати, що мені це якоюсь мірою вдається. Жінки пишуть: «Ви описали мою життєву ситуацію». Багато подібних коментарів доводилося читати. Чоловіки ж кажуть: «Я відчуваю, що цей вірш Ви присвятили саме мені...» То, мабуть, я таки зворушую душі своїх читачів...
- ***Ви завжди задоволені написаним?***
- Та ні, звичайно! У мене постійні сумніви, весь час здається, що вірші, які я читаю у Фейсбуці, безумовно кращі. Мої наче «сухі», мало метафор, мало образів. Але пишу так, як пишу...
- ***У кожного свій шлях до першого вірша. Можете згадати, коли Ви відчули потребу писати? І чи зберегли перший вірш?***

- От якраз це я прекрасно пам'ятаю. Третього березня 2004 року прийшла додому з роботи десь на початку дев'ятої вечора (на той час, крім основної роботи, я ще вела міські вечірні комп'ютерні курси). День видався важким, я була дуже стомлена... Приготувала собі каву, зробила пару ковтків... І раптом в голові почали складатися рядки. Поспіхом знайшла ручку і шматок паперу. Це був мій перший вірш. Наступного вечора все повторилося. Я своїх віршів не знаю напам'ять, але перші два наче закарбувалися в душі. В серпні того ж 2004 вийшла моя перша збірка – під дівочим прізвищем Білецька, бо я все боялася зізнатись своїй рідні, що пишу поезії...
- ***Поділіться, будь ласка, враженнями після того, коли вірш написаний. Що Ви відчуваєте? Задоволення? Піднесення? Втіху? Виснаження? Які емоції виникають?***
- Я відчуваю полегшення! Кожен вірш викликаний певними подіями в реальному житті, і не завжди позитивними. Це ятрить душу, пригнічує настрої... Під тиском цих ситуацій у мозок передається сигнал SOS – і складається вірш... Напишеться – і все: на душі легко, настрої покращився і я готова до нових справ...
- ***Чи думала колись Наталія Бідненко, що із «фізиків» вона подасться у «лірики» і формули змінить на слово?***
- Однозначно: Ні! Тим паче моя спеціальність «Металорізальні верстати і інструменти» дуже далека від лірики...
- ***Наталіє Іванівно, сільська робота відволікає? Чи, навпаки, Ви надихаєтеся природою і тишею, які у місті знайти важко?***
- Звісно, робота на городі і в саду вимагає і значних фізичних зусиль, і віднімає багато часу. Але за східним гороскопом я Телець, моя стихія – Земля, тож коли зайнята городніми роботами, набираюсь (попри втому!) сил, енергії, оптимізму і позитиву саме від Землі. Я люблю землю.
- ***Як Ви ставитеся до критики? І чи завжди погоджуєтеся із думкою редактора?***
- Якщо критика конструктивна – звісно, позитивно. Я завжди прислухаюся до зауважень колег-поетів. У нашому колі друзів взагалі така практика: читаємо один одному свіжі вірші, обговорюємо, якщо потрібно – правимо. У кінцевому підсумку вірш робиться кращим, виразнішим, з точнішими римами і т.п. З думкою редактора переважно погоджуюся, але не на всі сто відсотків.
- ***Наталіє Іванівно, почуттям гумору Ви не обділені. Із задоволенням читала Ваші рядки: «Я смажила рибу. Шкварчала душа: / Низав олівець мені вірш до вірша. / Про чисте кохання, про світлі надії... / О Боже! Забула долить ще олії! / ...Кружляли в диму і метафори, й рими, / І падали строфи – «вагомо і зримо». / То й буде сніданок лише для душі, / Бо риба згоріла. Лишилися вірші». Я так розумію, що гумор – то невід'ємна складова Вашого життя?***
- У житті я керуюся висловом: «Світ вижив, тому що сміявся!». Останні кілька років виявилися для мене надзвичайно складними і у фізичному, і особливо в моральному сенсі... То думаю, що саме гумор і був тією рятівною соломинкою, яка допомогла мені подолати життєві негаразди і не втратити здатність писати вірші... Тож, за найменшої нагоди посміхайтесь!
- ***Відкрила для себе нову Наталію Бідненко, коли прочитала вірші із нещодавно виданої збірки «Святе і зрішне», присвячені російсько-українській війні. Ви одразу відчули потребу висловити свої думки у слові поетичному? Чи Ваша муза певний час мовчала?***

- Та ні, муза оперативно зреагувала, і перший вірш я написала чи то на другий, чи на третій день війни...
- ***Наталіє Іванівно, що Ви найбільше цінуєте в людях?***
- Порядність. Я дуже багато вкладаю в це слово, але не буду перераховувати... Порядна людина сама розуміє, про що йдеться, а озвучувати для непорядних – не бачу сенсу. Намагаюсь виключати зі свого кола непорядних людей.
- ***Про що мріє Наталія Бідненко?***
- На сьогоднішній день – тільки про мир, тільки про нашу Перемогу! А прийде Перемога – тоді й будуть інші мрії...

Тетяна РЕВВА, науковиця
літературно-меморіального музею
І.К. Карпенка-Карого міста Кропивницького

Опубліковано:
газета «Народне слово»,
№ 18 від 02.05.2024